

Trestné činy spáchané verbálním projevem

eFocus

Ač platí životní pravidlo, že za člověka mluví činy, nikoli slova, existuje několik trestných činů, které lze spáchat toliko slovy. O některých není sporu o tom, že v trestním zákoníku mají své místo. Například o trestném činu vydírání nelze polemizovat, že touto skutkovou podstatou popsání jednání je na místě řešit prostředky trestního práva. Naopak třeba u trestného činu pomluvy má řada právníků pochybnosti, zda existence této skutkové podstaty v trestním právu není již překonána. Sám se přikláním k tomu názoru, že k ochraně pomluveného stačí prostředky práva civilního.

A pak tu jsou trestné činy páchané slovem, které do trestního práva bezesporu patří, ale jejich aplikace není jen otázkou právní teorie, ale i otázkou daleko širší. Mám na mysli zejména trestné činy hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob a dále podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. Tohoto trestného činu se dopustí i ten, kdo ze svého pohledu jen "hlásá svůj názor". Není sporu o tom, že svoboda projevu má hranice vytyčené trestním právem. Jejich hledání však není jednoduché. Velmi často je dokonce musí určovat znalec. Podle současné praxe je to znalec, kdo určí, jaký daný projev vlastně byl. Avšak pokud jen znalec může odpovědět na otázku, zda konkrétní projev hanobil nějakou rasu či podněcoval k nenávisti, jaký je pak skutečný dopad takového projevu na veřejnost? Kdo mu rozumí, kdo jej chápe, kdo vnímá, co mělo být řečeno? Asi by mělo být v silách soudce, aby zdravím rozumem posoudil, co za hranu trestního práva jde a co nikoli. Jaký projev je způsobit hanobit jiného či podněcovat v nenávisti. Znalecká zkoumání v téhle oblasti jsou dosti alibistická. Koneckonců alibistická úloha znalců v trestním i civilním soudním řízení je velmi rozšířený trend.

Aktuální otázkou pak je to, že v souvislosti s řešením uprchlické krize a islámu, se stalo šíření nenávisti vůči leckomu a leccemu nepřijemně rozšířenou záležitostí. Šířením nenávisti se snaží regenerovat upadající politické kariéry, či naopak zažehnout nové politické hvězdy. Je to „dobrý“ prostředek. Protože nenávist je živena strachem a toho je v naší společnosti dnes až hystericky mnoho. Vzpomněl bych si za poslední dobu hned na několik veřejných projevů, které bych bez váhání kvalifikoval jako jeden z výše uvedených trestných činů. Přesto mám pochybnosti, jestli za současného stavu věcí je to právě trestní právo, které má zastavit vlnu nenávisti a strachu, který ovládá české země. Jestli by trestní právo vlastně jen neposloužilo samotným pachatelům, aby z nich udělalo mučedníky, „hrdiny“. Čímž by zcela degradovalo svou „napravovací“ roli.

Asi i v tomto případě platí obecnější pravidlo. Když selhává společnost, když selhávají morální standardy, na kterých by měla vyspělá společnost stát, trestní právo to nezachrání. Trestní právo je prostředek k potírání excesů z běžného chování jedinců a společnosti. Pokud se páchaní určitého trestného činu stane společností akceptovaným standardem, tak je zle. A trestní právo je poslední, kdo může pozitivní nápravě pomoci.

Tedy selhává-li společnost, nehledejme záchranu v trestním právu. Byť bych některé řečníky mávající při proslovu oprátkou, postavil před trestní soud velmi rád, a bylo by takové jednání zcela v souladu s platnými předpisy trestního práva.

Mgr. Václav Láska,
senátor, advokát

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červenec 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)